

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра загальної та клінічної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи нейропсихології»

Освітня програма «Реабілітаційна психологія»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 053 Психологія

факультет психології

Івано-Франківськ - 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи нейропсихології**» для студентів галузі знань **05 «соціальні та поведінкові науки**», спеціальності **053 «Психологія»** за освітньо-професійною програмою «**Реабілітаційна психологія**» за першим **(бакалаврським) освітнім рівнем. 2022. 15 с.**

Розробник: Матейко Наталія Михайлівна, доцент кафедри загальної та клінічної психології, кандидат психологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної та клінічної психології.

Протокол від № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

загальної та клінічної психології

В. П. Москалець

Схвалено методичною комісією факультету психології
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Голова

Пілецька Л.С.

©Матейко Н.М., 2022 р.

© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2022 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 – соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність : 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5-й	5-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
Мова навчання: українська		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% / 67%

для заочної форми навчання – 11% / 89%

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу «Нейропсихологія» є вивчення мозкових механізмів вищих психічних функцій (ВПФ) на матеріалі локальних уражень мозку. Основне завдання курсу – сформулювати у студентів уявлення про закономірності становлення, динамічну організацію і вікові особливості ВПФ, їх взаємовплив у забезпеченні інтегративної психічної діяльності, про психологічні методи діагностики локальних уражень мозку.

Завдання вивчення дисципліни:

- вивчення закономірностей становлення, динамічну організацію та вікові особливості вищих психічних функцій;
- засвоєння знань про основні принципи побудови мозку;
- ознайомлення з методами та специфікою проведення клінічного нейропсихологічного дослідження;
- ознайомлення з нейропсихологічними синдромами порушення головного мозку.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Місце навчальної дисципліни «Основи нейропсихології» визначається фундаментальною роллю для майбутніх психологів знань з виявлення порушень довільних психічних функцій, сенсорних та гностичних порушень, організації нейропсихологічного дослідження, нейрокорекції та нейрореабілітації. Дисципліна поєднує теоретичні та прикладні аспекти таких галузей знань як «Клінічна психологія», «Анатомія та фізіологія ЦНС», «Психофізіологія», «Психодіагностика».

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, на основі раціонального планування організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів у сфері психології. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, самогенно. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</i>	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології. СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
Програмні результати навчання	
<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР15. Вміти розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>ПР19. Організувати і проводити реабілітаційно-психологічну роботу в умовах санаторно-курортного оздоровлення.</p> <p>ПР20. Здійснювати моніторинг та якісну оцінку психологічного супроводу та психореабілітаційних програм.</p>	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни, є:

- своєчасне і у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння самостійно аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку;
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за *поточним* та *підсумковим* контролюми. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (тестування, контрольна робота, самостійної роботи).

Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки виконаних завдань. Усі контрольні заходи включено до 100-бальної шкали оцінювання.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, де 50 балів відводиться на оцінку усних відповідей студентів, тестування, презентації, виконання самостійної роботи та контрольної роботи і 50 балів – на оцінювання відповідей студентів на екзамені.

На семінарських заняттях студенти за *усну відповідь* та *письмову відповідь* (тестування) максимально можуть отримати 5 балів. При цьому, студенти здійснюють огляд літератури за ключовими поняттями теми, анотують та конспектують першоджерела, оформляють відповіді на питання семінару у вигляді асоціативних малюнків-схем, пишуть есе, розглядають клінічні випадки, дискутують з приводу напрямків психологічної допомоги особам, розробляють заходи психологічної просвіти з питань збереження психічного здоров'я і стану психологічного благополуччя.

Усне опитування студентів може здійснюватись індивідуально або фронтально. Загальний бал за цей вид роботи по кожному змістовому модулю виводиться з середнього балу за всі усні і письмові відповіді.

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота														Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
Усні та письмові відповіді – 5 Самостійна робота – 9				Усні та письмові відповіді – 10 Самостійна робота – 16 Контрольна робота – 10										50	100

T1, T2 і т.д. – теми дисципліни

Самостійна робота студентів ділиться на базову і додаткову. Базова самостійна робота забезпечує підготовку студента до аудиторних занять і контрольних заходів.

Результати цієї підготовки виявляються в активності студента на заняттях, при виконанні ним контрольних робіт, тестових завдань й інших видів робіт. Базова самостійна робота студентів включає: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури; пошук (підбір), огляд літератури і електронних джерел інформації; вивчення матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання; підготовка до лабораторних робіт, практичних (семінарських) занять; підготовка до написання контрольних робіт, інших форм поточного контролю; систематизація вивченого матеріалу перед семестровим екзаменом.

Додаткова самостійна робота спрямована на поглиблення і закріплення знань студента, розвиток аналітичних навичок з проблематики навчальної дисципліни. Вона включає такі види робіт: аналіз наукових публікацій з визначеної викладачем теми; оформлення малюнку-схеми; проведення клініко-психологічного дослідження у позааудиторний час; написання есе за заданою проблематикою; розробка конспекту заходу просвітницького спрямування; бібліографічний огляд літератури за заданою проблематикою; розробка мультимедійної презентації; виконання практичних задач, ситуативних завдань; опрацювання художніх фільмів; підготовка порівняльної таблиці; підготовка термінологічного словника та ін.

Самостійна робота студентів максимально оцінюється залежно від виду роботи. Конспектування матеріалів з актуальних питань патопсихології студенти отримують 1 бал; за есе – 2 бали; оформлення матеріалів патопсихологічного дослідження – 5 балів; за виступ на тему: «Класифікація розладів мислення» у формі мультимедійної презентації – 3 бали; за оформлення матеріалів діагностики порушення мислення – 3 бали; за проведення просвітницького заходу для пацієнтів (їх родичів, медперсоналу – на вибір) з питань збереження психічного здоров'я та психологічного благополуччя – 5 балів.

Для оперативного опитування студентів на семінарських заняттях використовують *тестовий контроль знань* з тем, які виносяться на самостійне опрацювання. Для цього передбачені завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих, завдання на встановлення правильної відповідності, завдання на встановлення правильної послідовності. Сукупна кількість балів за тест – 5 балів.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді передбачають перевірку цілої низки знань, умінь, навичок (знання термінів, процесів тощо, уміння конкретизувати, уміння виділяти головне, уміння визначати передумови, причини, приводи та сутність психічних процесів в умовах надзвичайної ситуації). Завдання вважається виконаним, якщо студент вказав правильний варіант відповіді, і оцінюється у 0,5 бала.

Завдання на встановлення правильної відповідності (логічні пари). До кожного завдання подано інформацію, що позначено цифрами (лівий стовпчик) та буквами (правий стовпчик). Виконуючи завдання, необхідно встановити відповідності між двома групами інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари). Кожна правильно визначена логічна пара оцінюється в один бал. Максимальна кількість балів за завдання – 2

Завдання на встановлення правильної відповідності. До кожного завдання подано перелік процесів, симптомів тощо, позначених буквами. Їх необхідно розташувати у правильній послідовності. Завдання вважається виконаним, якщо студент визначив правильну послідовність, і оцінюється в 1 бал.

Контрольна робота студентів максимально оцінюється у 10 балів.

Питання до підсумкового контролю

1. Нейропсихологія: об'єкт та предмет досліджень. Передумови виникнення та історія розвитку нейропсихології.
2. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.
3. Вищі психічні функції. Визначення та характеристика поняття.
4. Нейропсихологічні симптоми. Первинні та вторинні нейропсихологічні симптоми.
5. Нейропсихологічні синдроми.

6. Мозкові механізми вищих психічних функцій.
 7. Локалізаціонізм та еквіпотенціалізм про локалізацію окремих психічних процесів.
 8. Локалізація вищих психічних функцій: сучасні уявлення.
 9. Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія.
 10. Функціональна специфічність великих півкуль мозку.
 11. Поняття аналізатора в нейропсихології.
 12. Клінічна, експериментальна, реабілітаційна та психофізіологічна нейропсихологія, нейропсихологія дитячого віку: предмет та основні напрямки досліджень.
 13. Зорові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 14. Тактильні агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 15. Слухові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 16. Розлади довільних рухів та дій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 17. Розлад довільної регуляції вищих психічних функцій: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 18. Розлади пам'яті при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 19. Розлади мовлення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 20. Розлади мислення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 21. Розлади емоцій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 22. Розлади уваги при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 23. Методи дослідження в нейропсихології. Методики нейропсихологічного дослідження.
 24. Планування та проведення нейропсихологічного дослідження.
 25. Дослідження уваги в нейропсихології.
 26. Дослідження емоцій в нейропсихології.
 27. Дослідження зорово-просторового гнозису в нейропсихології.
 28. Дослідження соматосенсорного гнозису в нейропсихології.
 29. Дослідження слухового гнозису в нейропсихології.
 30. Дослідження рухів та дій в нейропсихології.
 31. Дослідження мовлення в нейропсихології.
 32. Дослідження читання в нейропсихології.
 33. Дослідження пам'яті в нейропсихології.
 34. Дослідження інтелектуальних процесів в нейропсихології.
 35. Особливості нейропсихологічного дослідження дітей.
 36. Основи нейропсихології дитячого віку
 37. Основи геронтонейропсихології
 38. Основи диференційної нейропсихології
 39. Основні шляхи відновлення вищих психічних функцій
- Нейропсихологія в системі нейрореабілітації

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (пояснення)
90 – 100	A	відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
80 – 89	B	дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
70 – 79	C	добре (загалом правильне)

		виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
60 – 69	D	задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
50 – 59	E	достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
26 – 49	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)
0-25	F	неприйнятно (з обов'язковим повторним курсом)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Нейропсихологія як наука. Історія виникнення нейропсихології.

Предмет, завдання нейропсихології. Історія розвитку нейропсихологічної науки. Радянська та західна нейропсихологія. Галузі нейропсихології. Визначення та характеристика поняття вищих психічних функцій, мозкові механізми та локалізація вищих психічних функцій. Структурна організація нервової системи. Центральна нервова система. Периферична нервова система. Соматична система. Вегетативна система. Спинний мозок. Головний мозок: передній, середній та задній мозок. Відмінності мозку у чоловіків і жінок. Афферентна та еферентна нервова система. Сенсорна (аферентна) система. «Первинні, вторинні й третинні» поля. Лобова, прецентральна, постцентральна, нижня тім'яна, верхня тім'яна, потилична, скронева ділянка. Острівкова та лімбічна зона мозку.

Тема 2. Поняття аналізатора в нейропсихології. Агнозії

Поняття аналізатора в нейропсихології. Зорові, тактильні та слухові агнозії: види, локалізація ураження, Зорові симптоми залежно від від рівня локалізації ураження: сітківка, зоровий нерв, зовн колінчатє тіло, зоровий бугор, структури середнього мозку, зорове с'яйво, кора ВП. (До рівня кори - всі розлади сенсорні, кора - розлади ВПФ , агнозія.) Основні форми порушення зорового гнозису: предметна агнозія, лицева агнозія, оптико-просторова агнозія, літерна агнозія, кольорова агнозія, симультантна агнозія - та методики дослідження. Тактильні та слухові агнозії

Тема 3. Порушення рухів при локальних ураженнях мозку. Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій

Рівні регуляції моторики. Руховий аналізатор. Розлади рухів елементарні (парези, паралічі). Гіперкінези. Апраксії: види, локалізація ураження. Методи дослідження рухових функцій у нейропсихології. Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій.

Тема 4. Порушення мислення, мовлення, читання і письма при локальних ураженнях мозку. Розлади мислення при локальних ураженнях мозку, методи дослідження мислення у нейропсихології. Розлади мовлення (афазії): Поняття про афазії. Класифікації афазій. Навести особливості клініко-психологічних проявів різних форм афазій. Методи дослідження розладів мовлення. Нейропсихологічне дослідження афазій. Види, локалізація уражень, методи дослідження. Аграфії та алексії.

Тема 5. Нейропсихологічний підхід до вивчення емоцій (системна будова, ієрархічна організація та ін. Феноменологія розладів емоційно-особистісної сфери у хворих з локальними ураженням мозку. Емоційно-особистісні розлади при ураженні лівої і правої півкулі мозку

Тема 6. Розлади уваги

Розлади уваги при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження. Модально-специфічні та модально-неспецифічні розлади уваги. Розлади емоцій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація уражень

Тема 7. Нейропсихологічні синдроми при локальних пошкодженнях мозку в дитячому віці.

Проблема розвитку і розпаду вищих психічних функцій. Особливості нейропсихологічних синдромів при локальних ураженнях головного мозку у дітей. Основні практичні завдання дитячого нейропсихолога. Організація нейропсихологічного обстеження дітей, принципи збору анамнезу у батьків

Тема 8. Загальна схема нейропсихологічного дослідження. Організація та особливості проведення нейропсихологічного дослідження в дитячому віці. Аналіз дефекту та постановка топічного діагнозу. Охарактеризувати причини виникнення дефектів у дітей. Основні завдання нейропсихологічного дослідження діагностики дитячого віку

Тема 9. Нейропсихологія старіння.

Варіанти старіння. Нормальне старіння як етап індивідуального розвитку. Особливості мозкових змін і змін у вищих психічних функціях при нормальному старінні, їхній зв'язок із функціональними блоками. Шляхи компенсації дефіцитарної роботи мозку при нормальному старінні. Патологічне старіння Нейропсихологічна реабілітація та психологічна допомога.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи патопсихології.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових тем модуля	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		Л	П	Лаб	Інд	ср		л	П	лаб	Інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Основні положення нейропсихології. Порушення вищих психічних функцій при локальних ураженнях мозку.												
Тема 1. Нейропсихологія як наука. Історія виникнення нейропсихології Предмет, завдання нейропсихології. Історія розвитку нейропсихологічної науки.	10	2	2			6	8	1	-			9
Тема 2. Поняття аналізатора в нейропсихології. Агнозії. Зорові, тактильні та слухові агнозії	10	2	2			6	9	1	1			9
Тема 3. Порушення рухів при локальних ураженнях мозку Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій	10	2	2			6	9	1	1			9
Тема 4. Поняття про афазії. Класифікації афазій. Клініко-психологічні прояви різних форм афазій.	10	2	2			6	12					9
Тема 5. Нейропсихологічні підхід	9		2			7	5					9

до вивчення емоцій. Феноменологія розладів емоційно-особистісної сфери у хворих з локальними ураженням мозку.												
Тема 6. Розлади уваги Розлади уваги при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.	8		2			6	4	1	2			9
Разом за модуль 1	58	8	12			38	62	4	4			54
Змістовий модуль 2. Окремі напрямки нейропсихології. Нейропсихологічне дослідження												
Тема 7. Нейропсихологічні синдроми при локальних пошкодженнях мозку в дитячому віці	10	2	2			6	4		2			8
Тема 8. Загальна схема нейропсихологічного дослідження. Організація та особливості проведення нейропсихологічного дослідження в дитячому віці.	12	2	2			8	7	2				8
Тема 9. Нейропсихологія старіння. Варіанти старіння. Нормальне старіння як етап індивідуального розвитку	10		2			8	4					8
Разом за модуль 2	32	4	6			22	63	2	2			24
Усього годин	90	12	18			60	90	6	6			78

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Нейропсихологія як наука.	2	
2	Зорові, тактильні та слухові агнозії		
3	Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій Види апраксій.	2	
4	Нейропсихологічні симптоми розладів мовлення.	2	2
5	Розлади емоцій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація уражень	2	
6	Розлади уваги при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.	2	
7	Особливості нейропсихологічних синдромів при локальних ураженнях головного мозку у дітей	2	2
8	Загальна схема нейропсихологічного дослідження	2	2
9	Нейропсихологія старіння.	2	
	Всього	18	6

Самостійна робота

Семестр	Зміст індивідуальної роботи	Обсяг, год.	Форма контролю	Тиждень, на якому здійснюється контроль	Кількість балів
5/1	<p>Тема 1. Вступ до нейропсихології. Історія розвитку нейропсихологічної науки. Радянська та західна нейропсихологія - підготувати термінологічний словник основних понять нейропсихології; Охарактеризувати напрямки нейропсихології: нейросеміотика, нейролінгвістика, нейропсихологія клінічна, нейропсихологія експериментальна, нейропсихологія когнітивна, нейропсихологія середовища, нейропсихологія реабілітаційна, нейропсихологія психофізіологічна, нейропсихологія дитячого віку. Місце нейропсихології серед інших галузей наук, взаємозв'язок з іншими галузями – побудова моделі, схеми</p>	2	<p>Конспект</p> <p>Конспект, схеми, моделі</p>	3	<p>1</p> <p>1</p>
5/2	<p>Тема 2. Поняття аналізатора в нейропсихології. Агнозії Поняття аналізатора в нейропсихології. Зорові, тактильні та слухові агнозії: види, локалізація ураження. Аналіз розділів праці О. Сакса «Человек, который принял жену за шляпу и другие истории из врачебной практики», які стосуються агнозій.</p>	6	конспект	4	1

5/3	Тема 3. Порушення рухів при локальних ураженнях мозку. Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій Апраксії Підібрати методи дослідження рухових функцій у нейропсихології.	6	Конспект, бланки методик	5	1
5/4	Тема 4. Поняття про афазії. Класифікації афазій. Клініко-психологічні прояви різних форм афазій. Описати нейропсихологічні симптоми розладів мовлення, читання, лічби.	6	конспект	6	1
5/5	Тема 5. Нейропсихологічний підхід до вивчення емоцій. Емоційно-особистісні розлади при ураженні лівої і правої півкуль мозку Підібрати приклади нейропсихологічних експериментальних досліджень емоційно-особистісних розладів, проаналізувати дані приклади.	6	Конспект, Приклади досліджень	7	1
5/6	Тема 6. Розлади уваги і пам'яті при локальних ураженнях мозку Підібрати методи для дослідження розладів уваги і пам'яті при локальних ураженнях мозку.	6		8	1
5/7	Тема 7. Нейропсихологічні синдроми при локальних пошкодженнях мозку в дитячому віці. Підібрати методи і методики для нейропсихологічного дослідження уваги, емоційних реакцій, зорового та зорово-просторового гнозису, соматосенсорного гнозису, слухового гнозису, дій та рухів, мовлення, письма, читання, пам'яті, системи рахунку, інтелектуальних процесів	6	Конспект Бланки методик	9	1
5/8	Тема 8. Загальна схема нейропсихологічного дослідження Визначити основні практичні	6		10	1

	завдання дитячого нейропсихолога в організації нейропсихологічного обстеження дітей, встановити принципи збору анамнезу у батьків. Підготувати та провести нейропсихологічне дослідження				
5/9	Тема 9. Нейропсихологія старіння. Розробити власні рекомендації з тем за вибором: - пропагування здоров'я, - профілактика нейропсихологічних розладів; - промоція здоров'я та представити у формі презентації	6	Конспект Висновок, протоколи	11	1
Всього		60/78			

Протягом семестру передбачається виконання одного індивідуального завдання.

На вибір студента пропонуються три типи індивідуальних завдань:

- 1) Реферат. Реферат виконують на певну тему, вибір якої уточнюють з викладачем, який веде семінарські заняття. Орієнтовним переліком тем можна вважати перелік питань до іспиту. Обсяг реферату – 8-10 друкованих аркушів (14 кегль, 1 інтервали між рядками, поля – по 2 см). Реферат повинен містити ретельний аналіз обраної теми, заснований на матеріалі наукової літератури (монографій, наукових публікацій), а не перепис розділу підручника.
- 2) Комплект рисунків-схем топографії вищих психічних функцій та нейропсихологічних синдромів до певної теми – передбачає підбір рисунків і схем із різних джерел (обов'язковим є: джерело, автор, електронний варіант).
- 3) Підбір відеоматеріалів до певної теми передбачає пошук відеороликів, які стосуються нейропсихології – представлення окремих розладів ВПФ чи процесу нейропсихологічного дослідження. Обов'язково вказувати джерело та авторські дані.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Усне та письмове опитування, навчальні тести, контрольна робота, конспекти першоджерел, презентації, протоколи реферат, дослідження, екзамен.

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальна дисципліна «Нейропсихологія» передбачає використання таблиць, мультимедійного обладнання (комп'ютер, проектор).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний – повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації студентами.

Репродуктивний метод – оволодіння і відтворення існуючих знань у царині патопсихології. Відтворення студентом способів діяльності за визначеним алгоритмом.

Метод проблемного викладання – викладач самостійно ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи шлях наукового мислення і пошукової діяльності. Застосування у процесі проблемної розповіді, проблемно-пошукової бесіди, лекції, під час використання наочних методів проблемно-пошукового типу і проблемно-пошукових вправ.

Проблемно-пошуковий метод - постановка перед студентами проблеми, на яку вони самостійно шукають відповідь, «роблять відкриття», формулюють теоретичні висновки.

Частково-пошуковий метод - певні елементи знань повідомляє викладач, а частину студенти здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання, чи розв'язуючи проблемні завдання. Викладач планує етапи пошукової діяльності, розчленовує проблемне завдання на підпроблеми, до розв'язання яких залучаються студенти. Варіантом цього методу є евристична бесіда, що складається з низки взаємопов'язаних питань, кожне з яких є кроком на шляху до розв'язання проблеми.

Інтерактивні методи (активні методи навчання):

-використання кейс-технологій: Case-study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз), метод дискусії; мультимедійні презентації; навчальні групові дискусії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Уїнн Кепіт. Анатомія людини: атлас-розмальовка. М.2015. 376с.
2. Чабан О.С. Нейропсихологія / О.С. Чабан, М.М. Гуменюк, В.А. Вербенко. Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2014. 92 с.
3. Бастун Н.А. Можливості нейропсихологічного підходу в освітній практиці // Горизонти науки. № 2 (30), 2010. С. 88–94.
4. Галецька І.І. Основи нейропсихології: навч. Посіб. Львів, 2003.
5. Клейн В.М. Прогноз психічної адаптації і функціональна асиметрія мозку в умовах емоційно напруженої й соціально відповідальної діяльності: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. К., 1993. 24 с.
6. Матейко Н.М. Нейропсихологічні чинники виникнення девіантної поведінки // Проблеми загальної та педагогічної психології // Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України / За ред. С.Д.Максименка. Т.ХІІІ, част. 5. К., 2011. С. 227-233
7. Матейко Н.М. Рівень сформованості вищих психічних функцій та їх вплив на успішність у навчанні // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ, 2012. Вип. 17. Ч.1. С.183-192
8. Матейко Н.М. Нейропсихологічний підхід до проблеми діагностики вищих психічних функцій // розділ колективної монографії «НУШ у гірському регіоні України: теорія, практика, досвід / За наук. ред. д. п. н. Оліяр М.П.; ДВНЗ ПНУ ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2020. 400-420 с.
9. Ткач Б. Місце і роль нейропсихології у бутті людини Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Вип.5. 2016.
10. Чуприков А.П., Педак А.А., Лактіонов П.Є., Соколовська Д.Л. Нейропсихологічні аспекти в роботі лікаря-психіатра. Миколаїв: «Атол», 2005. 36 с.
11. Яцків О.С. Нейропсихологічний підхід у діяльності практичного психолога дошкільного навчального закладу. // Проблеми сучасної психології. 2016. Випуск 31. Кам'янець-Подільський. Аксіома.2016. с.594-606.
12. Davidson R. J., Begley S. The Emotional Life of Your Brain: How Its Unique Patterns Affect the Way You Think, Feel, and Live - and How You Can Change Them. New York: Hudson Street Press, 2012. 304p.
13. Kahneman D. Thinking, Fast and Slow. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2013. – 499p.
14. Palmer J. A., Palmer L. K. Evolutionary Psychology: The Ultimate Origins of Human Behavior. 1st Edition. Boston: Allyn and Bacon. 2002. – 304p.
15. Penman D., Burch V. Mindfulness for Health: A Practical Guide to Relieving Pain, Reducing Stress and Restoring Wellbeing. London: Little, Brown Book Group, 2013. 288 p.

16. Pradeep A. K. *The Buying Brain: Secrets for Selling to the Subconscious Mind*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., Hoboken. 2010. 250p.
17. Ramachandran V. S. *The Tell-Tale Brain: A Neuroscientist's Quest for What Makes Us Human*. New York: WW.Norton Company, 2012. 357p.
18. Ramsoy T. Z. *Introduction to Neuromarketing & Consumer Neuroscience*. Rørvig: Neurons Inc ApS. 2015. 185 p.
19. Rinpoche Y. M., Tworkov H. *Turning Confusion into Clarity: A Guide to the Foundation Practices of Tibetan Buddhism*. Boston&London: Slow Lion, 2014. 385p.
20. Rizzolatti G., Fogassi L., Gallese V. Neurophysiological mechanisms underlying the understanding and imitation of action // *Nature Reviews Neuroscience*. 2001. N. 2. P. 661–670.
21. Striedter G. F. *Neurobiology: A Functional Approach*. New York: Oxford University Press, 2016. 599p.
22. Thomas A. R., Pop N. A., Iorga A. M., Ducu C. *Ethics and Neuromarketing: Implications for Market Research and Business Practice* 1st ed. Cham: Springer. 2017. –209p.
23. Weingarten C. P., Doraiswamy P. M., Fisher M. P. A New Spin on Neural Processing: Quantum Cognition. // *Front Hum Neurosci*. – 2016. Oct 26;10. – P. 541.
24. Zeki S. *Inner Vision: An Exploration of Art and the Brain*. New York: Oxford University Press, 2017. 231p.
25. Zurawicki L. *Neuromarketing: Exploring the Brain of the Consumer*. Cham: Springer. 2010. 273p.
26. Князев В. М., Рубель Н. Г. Альбом для нейропсихологічного обстеження дітей та підлітків. К.: Українська асоціація нейропсихології, 2021.
27. Боуен Деніс. Вступ до клінічної психології. Курс лекцій; пер. О.Карабчук. Київ: Горобець, 2018. 152 с.
28. Кузікова, С. Б. Основи психокорекції [Текст]: навч. посібник. Рек. МОН. К. : Академ-видав, 2021. 336 с.
29. Тарасун В.В. Морфофункціональна готовність до шкільного навчання дітей з особливостями у розвитку (нейропси-хологічний підхід). Монографія. К.: 2008. 298 с.
<https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/2336> .

Інформаційні ресурси

1. Пошукова система Національної бібліотеки імені В.І.Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Наукова періодика України - <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
1. 3. Центр дитячої та підліткової нейропсихології - <http://neirocentr.com.ua>